

POKROK ZÁPADU

Weekly Edition.

Published by Pokrok Západu Ptg. Co.
1211 So. 13th St.—Tel. 1008.

Subscription \$2.70 per year.

Vychází každou středu.

Vydává: - - Tiskárské Družstvo

Tiskárna: 1211 jižní 13ta ulice.
Telefon 1008.

Riídící redaktor, - - J. Rosický

Předplatní:

Pro Spoj. Státy a Kanadu oběma na rok... \$2.70
Spolu s Knižnou Americkou... \$3.00
Každý celoroční předplatitel v době přeměny je oprávněn ku proměně.
Do Čech předplácí se na rok... \$3.00
Spolu s Knižnou Americkou... \$4.00

Oblásky.

Drobné a různé obilásky uvěřujeme pouze jen, když peníze k objednávkám přiloženy jsou. Za drobné obilásky obyčejné velikosti, nepřesahující palec, platíme 75 centů za třikrát. Za různé obilásky, blátočpění, šmrty a jiné, 1.10 a 2-centové kofky. Všechny zásilky nechť jsou zaslány pod jednoduchou adresou pouze takto:

Zásilky peněz

jsou nebezpečnější, když se koupí na poště neb expresu "Money Order" a tž nám se zdáje. Tž v registrovaném dopise, aneb poukazkou bankovní jest zaslána jista. Kdo chce platit "checkem" na bank, nechť zasle o 25 centů více, proto že tolik musíme platit banku za kolekcí, aneb ať koupí směnkou (draft) na Omaha, Chicago neb New York. Na místě drobných peněz přilijeme tž 1.10 a 2-centové kofky. Všechny zásilky nechť jsou zaslány pod jednoduchou adresou pouze takto:

Pokrok Západu,
Omaha, Neb.

Omaha, Neb., 7. červ'ce '97.

Podle letošního adresáře města Chicago má prý toto 1,800,000 obyvatelů. Kdo tomu nevěří, může si je přepočítat.

EXGUVERNÉR BOIES JE SICE S TÍM stříbrem trochu popleten, ale ví dosti, aby věděl, že s heslem 16-1 demokraté v Iowa nevíteží.

ZA PRÁVĚ UPLYNULÝ ROK ÚRADNÍ přijelo sem o 125,000 přistěhovalců méně, než za rok předešlý, ale fanatismus protipřistěhovalcecký proto přece neutuchá.

ŘEZNÍK KUBÁNSKÝ, WEYLER, ZNOVU ohlašuje, že bude pokračovati v dosavadním způsobu boje proti povstalcům. Dle toho by se zdálo, že se cítí opět pevněji v sedle.

SCHWEINFURTH, NE TEN RAPIDSKÝ, nýbrž Rockfordský, koupil prý 2000 akrů půdy v Arkansasu a přestěhuje tam své "nebe". Uvidíme, jak dlouho mu ho tam budou trpěti!

A TEĎ JEDEN ASTRONOM V PERU vynalezl, že měsíc není měsícem, totiž satelitem země. Teď ještě by někdo měl vynalézt, že země není zemí a slunce není sluncem a bylo by to.

ZA PRVNÍ POLOVICI TOHOTO ROKU dáno bylo v úřední správu pouze 1,013 mil dráh, naproti 3125 milům v první polovici roku minulého. Však podle hlasatelů kalamity je čím dále, tím hůře.

BUDE NEBO NEBUDE? MYSLÍME tu Debsovu sociální kolonii. Jednou se hlásá s nadšením, že bude, pak se sděluje, že se toho již vzdal, to se v zápětí zase popírá, — v tom aby se čerchmant vyznal.

DVACET ROKŮ KÁZNICE A POKUTA \$300,000 bylo uloženo zpronevěřilému státnímu pokladníku Bartleymu. To je míra vrchovatá, ale ne více, než si zasloužil. Pro toho, kdo tak sklame důvěru, kterou lid v něho vložil, není žádný trest přílišným.

A TEĎ SE OHLÁŠUJE Z PORĚCÍ Mississippi, že ta povodeň nebyla tak zlá. Ač letos zmařila bavlnu, zúrodnila prý nánosem vymrskaná role, tak že kde klidil dřívě farmář 1/2 až 3/4 balíku bavlny, bude prý nyní klidit i až 1 1/2 balíku. Konec vše napraví.

NENÍ VŠEOBECNĚ ZNÁMO, ŽE MINOVNY Spojených Států rází peníze též pro jiné národy. V minulých dnech skončena byla v mincovně Philadelfické ražba \$500,000

ve zlatých pěti dolarech pro Costa Ricu, a započala ražba \$300,000 ve stříbře pro San Domingo.

DLE PRÁVĚ SKONČENÉHO ČITÁNÍ obyvательства v Rusku čítá se tam 129,211,113 osob. Během 45 roků se obyvatelstvo říše ruské zdvojnásobilo a během minulých 12 roků přibýlo o 20 procent. Není potom divu, když velmoci evropské obávají se, že jim Rusko přeroste přes hlavu.

KDO MÁ PRAVDU? BATEMAN, LOŠSKÝ sekretář populistického ústř. výboru, praví, že Bryan dal ústř. pop. výboru \$1500 za to, aby nepřekážel spojování se populistů s demokraty. Sen. Allen z Nebraska popírá, že by byl dar ten učinil s takovou podmínkou. Kdo má pravdu? Jsou oba populisté. Jestli je nedal z té přčiny, proč je dal?

V SENÁTU USNEŠENO BYLO PŘIJMOUTI přece do celní předlohy článek, kterým by cukr z ostrovů Havajských vyjmut byl z působení zákona toho a smlouva kteráž, mezi ostrovy těmi a Spojenými Státy již přes dvacet roků trvá, byla za platnou uznána. Tím odpadne nyní každá přčina a každá záminka k připojení ostrovů Havajských.

ZA DŮVOD KU STRAJKU UHLÍŘŮ PŮDÁVÁ výkonný výbor Jednoty uhliřské, že podle všech známek a dle výroků lidí v obecných záležitostech obeznámených, počíná obchod oživovati a ceny všeho počínají se lepší a v tom chtějí se uhliři podílet. Však hlasatelé kalamity budou ovšem ze strajku vyvozovati, že se časy horší.

KDEBY BYLO PRAVDA, CO KÁŽI HLASATELÉ kalamity, že jest totiž čím dále tím hůře, pak by se do jista nebyli našli desetitisícové těch, kdož v minulých dnech udělali si výlet na pacifické pobřeží. Výletníci tito jsou vesměs ze středních vrstev lidu a ne z boháčů, kteří by snadno mohli postrádati peněz k výletu potřebných, kdyby se časy horšily.

PRVNÍ NÁBĚH PROTI TRUSTU TABÁKOVÉMU ve státě New Yorku se nezdařil. Porota se neshodla, neboť dva z porotců hlasovali houževnatě pro sprostění úřednické trustu obžaloby. Měl tedy trust jen na mále, a jest naděje, že při nejbližším útoku bude ztčen. Ti dva porotci, kteří nechťeli trust uznati vinným, zaslouhují, aby byli zvěčněni a proto uvádíme jména obou: Hobart C. Fash a Foster Milliken. O pensi se jim snad trust postará.

V PENNSYLVANII PŘIJAT BYL MINULÝM sněmem zákon, kterýž ukládá daň 3 centy denně všem přistěhovalcům, kteří by občany nebyli. Povinností zaměstnavatelů má býti, srážeti každému ze zaměstnaných obnos daně té a odváděti ji úřadům. Tím mají býti donuceni přistěhovalci k tomu, aby oceňovali náležitě občanství americké. Nám zdá se, že jest to prapodivný způsob chtíti ocenění téhož takto vynucovati.

EX-GUV. BOISE VE SVĚM NEDÁVNĚM prohlášení pravil: "Co se mne týče, já nevěřím, že jest možno zvítěziti s prohlášením zásad, kteréž požaduje neobmezenou a svobodnou ražbu stříbra v poměru 16 ku 1 ve zlatě. My bojovali boj ten a ztratili. Nemůžeme nikdy bojovati jej poznovu za okolností pro nás příznivějších. Jestli že chceme zvítěziti, musíme upustiti od toho výstředního požadavku." Patrně, že stříbrná třeštevka pana Boise opouští a vrací se mu střízlivý rozum a úvažá.

Z PITTSBURGU SE SDĚLUJE, ŽE V celé tamnější oblasti uhlodolné chystá se ku stávce, v kteréž, jestli vypukne, podílet se bude 125,000 dělníků. Zpráva tato nepřekvapuje. Naší uhlokopové,

nechť v Pensylvanii neb jinde, jsou nejhůře placení a nejtíže pracující dělníci v celých Spojených Státech, kdežto majitelé uhlodolů jsou těmi nejnenasytnějšími a nejnečitelnějšími zaměstnavateli ze všech. Zejmena po minulých čtyřech letech všeobecně tísne a krise průmyslové musili uhlokopové trpěti a snášeti nejvíce útisků.

TITILE PÁNÍ DUCHOVNÍ JSOU PŘECE jen pohodlnými. Kdežto každý jiný smrtelník musí pracovati šest aneb více dnů v týdnu, oni pracují pouze jen jediný, totiž v neděli a přece se Newyorská presbytoť usnesla, že jest proti odbývání pohřbů v neděli, že prý jest to pánům pastorům velice nepříjemné. Inu ovšem, k vůli pohodlí pánů pastorů se mohou pohřby odbývat ve všední dny a obzvlášť dělníci, jestli by se chtěli podílet z citů přátelství neb úcty, mohou v den všední práce zanechati a výdělek opustiti. Vše ku většímu pohodlí pánů pastorů.

V ILLINOIS VSTOUPIL V PLATNOST v minulých dnech zákon proti padělanému máslu, butterinu, oleomargarinu aneb jakkoliv jinak jej jmenují. Zakazuje totiž prodávání jakékoliv látky, která by nebyla skutečným pravým máslém a byla barvena tak, aby se máslu podobala, aneb s máslém byla smíšena. Výrobu bílého, nebarveného butterinu zákon nezapovídá, ale jest otázkou, zdali tž by byl prodejným. Lidé kupují butterin proto, že jest máslu zcela podoben a často za máslu se jim prodává. Máslati doufají, že nový zákon bude jim ku prospěchu.

Z EVROPY SE SDĚLUJE, ŽE BÝVALÝ boss Tammany, Dick Crocker, který několik let trávil v Evropě, vrátí se nyní nazpět a ujme se opět vůdcovství oně kurruptní politické organizace a to proto, jelikož prý očekává, že se Tammany letos zmocní opět nadvlády v New Yorku. Zajímavým jest důvod, který Crocker pro náhled svůj uvádí a sice: "Tammany jistě zvítězí. Celní zákon vstoupí v platnost příliš pozdě, než aby prospěl obchodům letošního roku." Tak teda zde máme svědectví samého vůdce demokratického, že očekává prospěch z obnovení ochrany celní, kterou jeho strana zničila, uvalivši tak tíseň a nesnáze na celou zemi

REPUBLIKÁNSTÍ SENÁTOŘI CHYSTAJÍ dodatek k celnímu zákonu, čelící proti trustům a ustanovující trest vězení i pokutu pro osoby a korporace, kteréž by monopolisovaly, aneb spikly se s jinými k zmonopolisování kteréhokoliv předmětu, jenž chráněn jest celním zákonem. Tím ovšem nelze postihnouti všechny trusty, neboť máme trusty v oborech clem chráněných i nechráněných. Nejstarším trustem, podle něhož ostatní se tvořily, jest trust petrolejnický, Standard Oil Co., ač není žádné clo na petrolej. Nejnenasytnějším a nejvyléračnějším jest trust tvrdouhlý, a přece není žádné clo na tvrdé uhlí. Však když aspoň některé trusty tímto zákonem obmezeny budou, poněnáhu dojde i na ty ostatní.

SENÁT POZMĚNIL VALNĚ TĚŽ OPATŘENÍ recipocitní v předloze celní. Předloha Dingleyho ustanovila několik předmětů, na kteréž by president mohl snížiti clo, když by podobných výhod poskytnuto bylo nám zemí jinou. V senátu navrženo jest, dáti presidentu právo k uzavírání smluv recipocitních, avšak pouze jen do dvou roků a smlouvy ty měly by platnost na dobu pěti let. Smlouvy mohly by jíti do té míry, že plodiny neb předměty jež nelze ze pěstování, by mohly býti cele sprostěny, kdežto na všechny ostatní clo mohlo by sníženo býti o 20 procent, když by dotýčné země nám navzájem výhod podobných poskytl. Že nějaké reci-

procitní opatření bude přijato jest jisto, jinou otázkou však jest, zdali jiné země budou ochotny uzavírati s námi smlouvy recipocitní, když my smlouvy dřívější tak neslušným způsobem všechny zrušili.

VŠICHNI HODNÍ LIDÉ JESTĚ NEVYMĚLI. Paní Krejčová z Beatrice nám sděluje, že její manžel, na něhož jsme zaslali časopis, za který dluží \$7.35, zemřel před třemi lety a jelikož obdržela upomínku, děkuje nám za to, že jsme jí časopis až posud posílali, ale vyslovuje pochybnost, že jí asi nebudem chtět dále posílati, protože platiti nemůže a nebude. Dopis její jest zdvořilým a není pochyby, že paní Krejčová jest hodná paní. Ale nám bývalo by milejším, kdyby nám byla ohlásila podobně před 2 1/2 lety. Kdybychom jí byli časopis zdarma posílali, mohli jsme se pak domýšlet, že jsme k děkům oprávněni. Když jsme ale po celou tu dobu posílali na dluh, očekávajíc zaplacení, necítíme se oprávněni k děkům, nýbrž k peněžtám.

REPUBLIKA STŘEDOAMERICKÁ, KTERÁŽ již jednou stávala avšak se rozpadla, sestává ze států Guatemala, Costa Rica, Salvador, Honduras a Nicaragua. Podnět k obnovení dán byl asi před rokem, kdy Salvador, Honduras a Nicaragua spojily se ku společné obraně, letos pak připojily se Costa Rica a Guatemala. Nová republika tato zaujímá 185,825 čtverečních mil, z nichž připadá 60,400 na Guatemala, 23,000 na Costa Rica, 7,225 na Salvador, 43,000 na Honduras a 49,200 na Nicaragua. Všechny jednotlivé státy mají vyhrazenou samosprávu domácí a pouze jen pro společné a zahraničné záležitosti tvoří unii. Bude-li tato republika míti trvání a zamezí častým zbouřením a revolucím, bude to Střední Americe pouze jen ku prospěchu.

SEKRETÁŘ SHERMAN VYJÁDRIL SE min. týden, že uznává otázku trustů za tu nejnaléhavější otázku, kteráž by rozluštěna býti měla. V tom do jista vystihl sekretář Sherman smýšlení občanstva a jelikož jest otcem nynějšího zákona proti trustům a tedy první krok proti nim učinil, jest do jista přede všemi jinými povoláním k pronášení úsudku o této věci. Zákon nynější ovšem není postačitelným k potlačení trustů, neboť byl miffen a určen k obmezení poměrně jen nové situace a to velice zauzlené a bylo by k podivu, kdyby se byla našla rázema ta pravá cesta. Trusty jsou obmezováním svobody, svobodného obchodu a proto musí se jim meze vykázati a položiti. Národ této země rozluští až dosud všechny otázky, s nimiž mu bylo co jednati a rozluští do jista i tuto. Dny trustů v této zemi jsou do jista sečteny.

SENÁTOR ALLEN Z NEBRASKY JEST, jak známo, populistou, avšak nepochází se svou stranou v její jednání vůči průmyslu cukrovarnickému. Kdežto populisté, jak známo, zrušili v minulém sněmu státním premií na cukr, senátor Allen v řeči své v polovici prosince minulého roku vřele v senátu se za premií na cukr přimlouval. Minulou sobotu pak opět projevil smýšlení své v tom ohledu. Republikánský výbor usnesl se o navržení premie při zákonu celním a když úmysl svůj ohlásil, narazil na veliký odpor. Někteří senátoři demokratičtí hrozili, že tam zůstanou celé léto, aby překazili přijetí premie pro cukravery a výbor proto, aby přijetí předlohy celní nebylo zdržováno, uznal za dobré ohlásiti, že návrh svůj vezme zpět. Však tu povstal pan Allen a obnovil návrh výboru na svůj vlastní vrub. Senátor Allen by měl uznati, že nalézá se v nepravé společnosti.

Velký strajk uhliřů.

Jedna z největších stávek, jež kdy zahájeny byly, započala tímto týdnem. Asi 150,000 uhliřů dobývajících obyčejně, tak zvané "měkčké" uhlí, zastavilo práci a sice as 50,000 v Pensylvanii, 30,000 v Illinois, 20,000 v Indianě, 25,000 v Ohio, 20,000 v Kentucky, Tennessee a West Virginii. Teprve během tohoto týdne zjištěn bude určitěji počet strajkujících. Nařízení ku zastavení práce vydáno bylo ústřední uníí uhliřskou a účelem stávky jest docíliti zvýšení mizerné mzdy, jaká se za dobývání uhlí platí.

Stávka jest prostředek obyčejně zoufalý a nechť jest výsledkem pro strajkující zdatilým aneb ne, vždy působí největší utrpení a největší strátu strajkujícím. Nemůžeme tím říci, že jen strajkující trpí, nikoliv, neboť trpí obyčejně obě strany, avšak strajkující vždy více. Nedíváme se však, že dělnictvo v uhlodolch pracující chápe se tohoto zoufalého prostředku, neboť nalézá se již po delší dobu v postavení na zoufalství hraničícím. Nedávno vyšetřoval státní sněm Pensylvánský stav uhliřů pracujících v dolech na měkké (bituminosní) uhlí a zpráva podaná svědčí o poměrech přímo žalostných. Nejen že dle zprávy té jest mzda prabídná, nýbrž shledáno, že uhliři žijí v stavu závislosti a skoro otroctví. Práci obdrží pouze jen ten dělník, který mzdu si vybře v krámě společnosti pro kterou pracuje, kde se mu počítá zboží vše mnohem dražší, než by je mohl koupiti za hotové a jelikož výdělek sotva stačí krýti nejnutenější potřeby, jest velká většina dělníků pravými otroky svých zaměstnavatelů, neboť pracují neustále jen na uplácení dluhů.

O nic lepší nejsou poměry ve státech jiných, což čerpati můžeme již z tabulky bídné mzdy, k jejíž zavedení strajk byl zahájen.

Nebývalo vždy tak v krajích uhlodolných jako jest nyní. Před lety mohli ve státu Pensylvanii práci obdržeti co uhliři pouze jen horníci zkušení, kteří mohli se vykázati potřebnou způsobilostí a byli členy uhliřské unie. To byly pro uhlokopý časy zlaté, v nichž slušnou mzdu za svou těžkou a namahavou práci dostávali. Unie uhliřská tehdy ovládala práci v uhlodolch úplně, však dobré mzdy byly velkým lákadlem přistěhovalcům, zejména Slovákům, Polákům, Chorvátům a Italům, kteří v letech osmdesátých houfně do Pensylvanie i do jiných uhlodolných krajů stěhovali se počali a v brzku na to následovalo snižování mzdy a klesání stavu uhliřů. Mezi tím an pro každý skoro obor práce v letech osmdesátých a počátkem devadesátých panoval zde "zlatý věk," v oboru uhliřském se jevil úpadek a po několikaleté činnosti byly s jejich strany zoufalé pokusy odvrátiti strajky snižování mzdy. Však marně.

S nastoupením správy demokratické před 4 lety se poměry zlepšily, ba valně zhoršily. Průmyslová krise působila zhozně na dolování uhlí a když před 3 lety sníženo jest zákonem Wilsonovým clo z uhlí a toto počalo se do východních měst přivážeti z Kanady, dostoupilo zhoršení poměrů uhliřů míry nejvyšší. Od té doby nejen že pracovali za nejnižší až dosud mzdu, nýbrž nalezali zaměstnání jen částečné, tak že většina uhliřů vydělávala jen od 3 do 5 dol. týdně.

Poměry ty ovšem byly nesnesitelnými, avšak pokud měli jsme demokratickou správu a demokratické zásady, zdál se jakýkoliv pokus o napravení jich beznadějným. Jelikož nyní v očekávání brzké obnovy ochrany celní počíná se jevit ožívání průmyslu, používají uhliři první příležitosti k domáhání se zlepšení svého postavení.